

”Filosofiske samtaler som en ’tredje vej’ i eksistentiel og åndelig omsorg”, foredrag den 2.11.2015 på Forskningsdag i palliation, Aalborg Universitet

v. Finn Thorbjørn Hansen, professor, Phd, Center for Dialog og Organisation, Institut for Kommunikation, Aalborg Universitet, finnth@hum.aau.dk og <http://personprofil.aau.dk/123561>

Manchet:

Den palliative forskning inden for eksistentiel og åndelig omsorg har op til i dag været præget af en hovedsagelig eksistens- og religionspsykologisk, religionssociologisk og teologisk tilgang (se fx Heelas & Woodhead, 2005; Strang, 2008, 2014; la Cour & Hvidt, 2010). Dertil vil man fx også se, at ’det eksistentielle’ og ’det åndelige’ blive begrebet via et såkaldt ’meaning-making-research’ (la Cour & Hvidt, 2010), altså en forestilling om, at mening kan og må forstås som en social konstruktion, et produkt af tid og sted.

I den palliative faglighed og praksis på hospice og hospitaler vil typisk psykologens eller præstens samtalerum og samtaletilgange være de benyttede, når der skal fokuseres på eksistentiel og åndelig omsorg i palliativt arbejde.

Men der gives også andre tilgange til eksistentiel og åndelig omsorg og andre samtale- og værensformer end den (eksistens)psykologiske og den (pastoral/sjælsorgs)teologiske.

I de seneste år har man set en øget interesse for kunstens og det ’æstetiskes’ betydning for praktisering af eksistentiel og åndelig omsorg (se fx Birkelund, 2011; Steinfeldt, 2013).

Som noget ganske nyt i den palliative forskning inden for eksistentiel og åndelig omsorg, ser vi nu også en filosofisk og sokratiske tilgang og samtale- og værensform, der bliver benyttet og undersøgt som en ’tredje vej’ i forhold til psykologens og præstens samtalerum. Hospice- og hospitalsfilosoffen som et supplement til psykologen og præsten.

I dette foredrag gøres der rede for nogle eksistensfilosofiske og eksistentiel-fænomenologiske forskningstilgange til eksistentiel og åndelig omsorg og dels også nogle empiriske resultater af et 3-årigt fænomenologisk-orienteret aktionsforskningsprojekt på Anker Fjord Hospice ved Hvid Sande.

Her har personalet over nogle år i samarbejde med professor Finn Thorbjørn Hansen fra Aalborg Universitet arbejdet med filosofisk vejledning, sokratiske dialoggrupper og såkaldte ’undringsværksteder’.

Målet har her været at undersøge, hvorvidt og hvorledes sådanne sokratiske og undringsbaserede dialoger og samtaleformer kan styrke personalets evne til at ’stå i det åbne’ og til at kvalificere de eksistentielle og åndelige samtaler med patienter, pårørende og kollegaer, der også måtte have behov for at vende ’de store spørgsmål’ med et andet menneske. Også personalets intuitive faglige skøn og praktiske dømmekraft i sådanne eksistentielle situationer er blevet undersøgt ud fra spørgsmålet, om en grundlæggende forundringsparathed også vil kunne fremkalde en større åbenhed og modtagelighed over for, hvad den konkrete situation og relation kalder den palliative medarbejder til at gøre i øjeblikket.

Resultatet af undersøgelsen vil man kunne finde beskrevet i bogen: Hansen, F.T. (2016). *At undres ved livets afslutning: Om brugen af filosofiske samtaler i palliativt arbejde*. Kbh.: Akademisk Forlag.